

بہ نامہ خدا

فصول اقلیمے و نقویمے

غرب ایرازمیں

نویسنہ: سجاد شایان خواہ

سرشناسه : شایان خواه، سجاد، ۱۳۶۹ -
 عنوان و نام پدیدآور : فصول اقلیمی و تقویمی غرب ایران زمین / نویسنده سجاد شایان خواه.
 مشخصات نشر : خرم آباد: آوانگارد، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری : ۷۳ ص.: جدول، نمودار.
 شابک : ۷۰۰۰ ریال ۷-۰۸-۷۸۹۱-۶۰۰-۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی : فیفا
 موضوع : اقلیم‌شناسی همدید -- ایران
 رده بندی کنگر : QC ۷/۹۸۱ الف ۱۳۹۴۷ ش ۲
 رده بندی دیویی : ۶/۵۵۱
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۸۹۳۹۸۶

عنوان: فصول اقلیمی و تقویمی غرب ایران زمین
 تألیف: سجاد شایان خواه
 تیراژ: ۱۰۰۰
 نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴
 طراح و صفحه‌آرا: معصومه چگنی
 ناشر: آوانگارد
 چاپ: نگین
 قیمت: ۷۰۰۰ تومان
 شابک: ۷-۰۸-۷۸۹۱-۶۰۰-۹۷۸

مرکز پخش

انتشارات آوانگارد تلفن: ۰۹۱۲۸۹۲۳۵۴۱

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

فصل به دوره‌ای گفته می‌شود که بر اثر تکرار یک پدیده معین نجومی یا آب و هوایی از سایر قسمت‌های دیگر سال متمایز شود (علی جانی، ۱۳۷۶). دوره زمانی مشخصی که با توجه به مدت تابش خورشید و شرایط جوی حاصل از تغییرات زمانی و شدت تابش تشعشع خورشید تقسیم‌بندی شده است فصل نامیده می‌شود. همچنین یک دوره زمانی که برای امری خاص مناسب باشد فصل خاص آن شمرده می‌شود. (شایان، ۱۳۶۹). مانند فصل رشد گندم، فصل گردشگری و غیره. یک دوره زمانی از سال تقویمی که به وسیله یک سری از رویدادهای همگن و متجانس قابل تفکیک باشد یک فصل نامیده می‌شود. (آلسوپ، ۱۹۸۹). فصول اقلیمی یعنی بهار، تابستان، پاییز و زمستان فواصل زمانی تقویمی می‌باشند که به طور اقلیمی توسط انواع رژیم‌های هوایی متجانس مشخص می‌گردند. تقویم جدید ما نتیجه هزاران سال آزمایش و خطا در دریافت نوعی توالی منظم در روزها، هفته‌ها و سال‌ها برای تعیین فصول اقلیمی می‌باشد. بشر اولیه احتمالاً تغییر فصول اقلیمی را بر اساس مشاهده رشد گیاهان تعیین می‌کرده است. (جاگاس، ۲۰۰۳).

چهار تاریخ کلیدی در ارتباط با وضعیت سطح زمین در گردش به دور خورشید وجود دارد. هر کدام از این تاریخ‌ها آغاز یک فصل تقویمی یا سالی به شمار می‌روند. مثلاً انقلاب زمستانی در نیمکره‌ی شمالی در حوالی ۲۲ دسامبر رخ می‌دهد. در آن موقع از سال که اولین روز زمستان است. اشعه خورشید بر مدار رأس الجدی عمود می‌تابد. این بود وضعیت سالانه پدیده‌های هواشناسی بسیار متغیرتر و پویاتر از شروع و خاتمه هر کدام از این تاریخ‌ها. سالیانه است. اکثر مواقع در درون هر کدام از این چهار فصل اقلیمی، فصول فرعی با خصوصیات مشابهی متفاوت وجود دارد. با استفاده از شواهد حرارتی، انحرافات کوتاه مدت نسبت به روندهای فصلی یک راست را در داخل فصول اقلیمی می‌توان مشخص نمود (ذوالفقاری، ۱۳۸۴).

تعیین فصول حرارتی بر اساس شاخص‌های هواشناسی به ویژه درجه حرارت. توجه محققان زیادی را به خود جلب کرده است. در سال‌های اخیر شمار پژوهش‌های اقلیمی که به کمک تحلیل‌های چند متغیره، بخصوص تحلیل خوشه‌ای انجام شده، رو به افزایش گذاشته است. برای نمونه، آمیسا و جگتپ (۱۹۹۸) برای تعیین تغییر جغرافیایی بارندگی فصل رشد در سه دهه گذشته نیجریه از روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی و تحلیل خوشه‌ای استفاده و شش الگوی فصلی بارندگی منطقه را تعیین کردند. لمب (۱۹۵۰)، آلسوپ (۱۹۸۹)، لویک (۱۹۹۶)، جاگوش و آهس (۲۰۰۰)، رایزر و کیوتیل (۲۰۰۷)، استبان و همکاران (۲۰۰۸) و در داخل کشور به پژوهش‌های علیجانی (۱۳۷۶)، گرامی مطلق (۱۳۸۳)، مسعودیان و عطایی (۱۳۸۳)، ذوالفقاری (۱۳۸۴)، محمدی و مسعودیان (۱۳۸۶)، گندومکار (۱۳۸۶)، منتظری (۱۳۹۰) اشاره کرد.

مصرف غیرمتعارف سوخت چالش بزرگ پیش روی جوامع بشری می باشد. مصرف سوخت های فسیلی و غیر فسیلی که عمدتاً از منابع تجدید ناپذیر و تجدید پذیر طولانی مدت تشکیل می شوند علاوه بر مشکلات زیست محیطی، هزینه های هنگفتی را نیز بر دوش دولت تحمیل می نمایند. این مشکل به ویژه در جاهایی حادث می گردد که از منابع انرژی بدور بوده و هزینه های انتقال و نگهداری انرژی، قیمت مصرف آن را افزایش می دهد. از طرفی با نگاهی به ذخایر منابع انرژی درمی یابیم که این منابع با توجه به مصرف بیش از حد در حال اتمام می باشد. در این خصوص، برخی ها نظر به انرژی های تجدید پذیر دوخته اند و سعی می نمایند زیرساخت های لازم را جهت استفاده از انرژی های پاک و تجدید پذیر همانند انرژی زمین گرمایی، برق آبی و خورشیدی فراهم نمایند. اما آنچه بیش از جایگزینی انرژی هم و حیاتی می باشد، مدیریت مصرف می باشد. مدیریت مصرف به معنایی شیوه هایی برای مصرف بهینه انرژی می باشد. مدیریت مصرف ابعاد مختلفی دارد. یکی از مهم ترین مقوله ها در جهت ترویج مدیریت مصرف، آموزش و اطلاع رسانی می باشد. تعیین فصول اقلیمی می تواند کمک شایانی در جهت مدیریت و نگهداری مصرف انرژی داشته باشد. هدف این پژوهش، شناسایی فصول اقلیمی در شهر زاهدان برای شاخص های حرارتی ایستگاه های غرب کشور ایران در یک بازه زمانی طولانی مدت می باشد (نظایر، ۱۳۹۱).

صفحه	عنوان
۹	فصل اول: مقدمه
۱۳	فصل دوم: پیشینه
۱۳	پیشینه خارج از ایران
۱۴	پیشینه داخل ایران
۱۴	اقلیم و تعارف اقلیم
۱۵	عناصر اقلیمی
۱۵	عناصر دمايي
۱۶	میانگین
۱۶	حداقل مطلق دما
۱۶	حداکثر مطلق دما
۱۶	عوامل مؤثر بر دما
۱۸	مفهوم خوشه‌بندی
۱۸	هدف از خوشه‌بندی چیست؟
۱۹	انواع روش‌های خوشه‌بندی
۲۰	طبقه‌بندی در مقابل خوشه‌بندی
۲۰	نمایش نتایج خوشه‌بندی
۲۱	کاربردهای خوشه‌بندی
۲۲	چالش‌های پیش رو در خوشه‌بندی موجود
۲۲	نرم‌افزارهای مورد استفاده در انواع روش‌های خوشه‌بندی
۲۳	تعریف فصل
۲۳	روش پژوهش
۲۷	فصل سوم: کلیات جغرافیای اقلیمی
۲۷	موقعیت جغرافیایی منطقه
۲۸	ویژگی‌های اقلیمی منطقه مورد مطالعه
۲۸	زمین‌شناسی
۲۹	ویژگی پیکرشناسی زاگرس
۲۹	زاگرس مرتفع

۳۰.....	زاگرس چین خورده
۳۰.....	سیمای اقلیمی غرب ایران
۳۱.....	وضعیت دمای هوای مناطق
۳۳.....	دما حداقل
۳۵.....	دما حداکثر
۳۶.....	پارامتر حداقل مطلق
۳۷.....	پارامتر حداکثر مطلق
۳۹.....	رطوبت
۳۹.....	فشار
۳۹.....	پوشش گیاهی
۴۰.....	هیدرولوژی
۴۱.....	عوامل تأثیرگذار بر اقلیم منطقه
۴۲.....	عوامل بیرونی تأثیرگذار بر اقلیم منطقه
۴۳.....	عوامل درونی تأثیرگذار بر اقلیم منطقه
۴۳.....	عوامل محلی یا درونی

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها ۴۵

۴۵.....	داده‌های مورد استفاده
۴۵.....	تجزیه و تحلیل داده
۴۷.....	خوشه‌بندی فصول اقلیمی در ایستگاه اراک بر مبنای متوسط دمای روزانه
۵۱.....	خوشه‌بندی فصول اقلیمی در ایستگاه ایلام بر مبنای متوسط دمای روزانه
۵۴.....	خوشه‌بندی فصول اقلیمی در ایستگاه خرم‌آباد بر مبنای متوسط دمای روزانه
۵۷.....	خوشه‌بندی فصول اقلیمی در ایستگاه سنندج بر مبنای متوسط دمای روزانه
۶۱.....	خوشه‌بندی فصول اقلیمی در ایستگاه کرمانشاه بر مبنای متوسط دمای روزانه
۶۳.....	خوشه‌بندی فصول اقلیمی در ایستگاه همدان بر مبنای متوسط دمای روزانه

فصل پنجم: بحث، نتیجه‌گیری و بررسی فرضیات ۶۷

۶۷.....	بحث
۶۸.....	نتیجه‌گیری
۶۸.....	ایستگاه اراک
۶۹.....	ایستگاه ایلام
۶۹.....	ایستگاه خرم‌آباد
۶۹.....	ایستگاه سنندج

۷۰	ایستگاه کرمانشاه
۷۰	ایستگاه همدان
۷۱	بررسی فرضیات
۷۲	منابع

www.ketab.ir